

2- TECNICISMES I CULTISMES DE LES CIÈNCIES HISTORICOSOCIALS

- acrofòbia	- cronologia	- metròpoli	- quiromància
- agorafòbia	- democràcia	- mitomania	- sinarquia
- anarquia	- demografia	- monarquia	- sisme
- anglofòbia	- dipsomania	- monogàmia	- sismografia
- antropofàgia	- etnografia	- monòlit	- sismologia
- antropoide	- etnologia	- necrolatria	- sismòmetre
- antropologia	- filantropia	- necromància	- telegrafia
- antropopitec	- filantrop	- neolític	- telescopi
- arqueologia	- gerontocràcia	- oligarquia	- termòmetre
- aristocràcia	- geografia	- paleografia	- toxicomania
- autocràcia	- ginecocràcia	- paleontologia	- xenofòbia
- autonomia	- hidrofòbia	- paleozoic	- zoolatria
- bigàmia	- historiografia	- poligàmia	
- cleptomania	- iconolatria	- política	
- criptografia	- megalomania	- pornografia	

Quantes paraules podries definir a partir dels seus components? (*acrofòbia = por a les altures*)

Mòdul I

paleografia – demografia – etnografia – criptografia – pornografia – geografia – historiografia

a.- Quin és l'element comú d'aquestes paraules?

b.- Què significa?

c.- Busca altres paraules en què apareix aquest element comú:

d.- Escribeu l'element que significa:

- terra:

- ocult

- prostituta

- antic

- lluny

- poble:

- raça:

- història:

- correcte

- terratrèmol

Mòdul II

megalomania – mitomania – toxicomania – cleptomania – melomania - cocainomania

a.- Quin és l'element comú d'aquestes paraules?

b.- Què significa?

c.- Busca altres paraules amb aquest element comú:

d.- Escriu l'element que significa:

- substància venenosa	- foc
- música	- cocaïna
- robatori	- fantasia
- grandesa (deliris de...)	

Mòdul III

antropofàgia – antropologia – misantrop – filantrop – antropeide – antropopitec

a.- Quin és l'element comú d'aquestes paraules?

b.- Què significa?

c.- Busca altres paraules amb aquest element comú:

d.- Escriu l'element que significa:

- estudi	- aspecte
- simi, primat	- amor
- menjar	- odi

e.- Home - simi:

.- Simi - home:

f.- Relaciona amb una fletxa la paraula i la seva definició correcta

1- antropeide	a - odi a la humanitat
2- misantropia	b - nom de persona

3-antropopitec

4-antropòfag

5-antropòleg

6-filantrop

7-antropomorf

8-antropònim

c - aspecte humà

d - persona que ama a la humanitat

e - forma de persona

f - home - simi

g - estudiós de l'humà

h - caníbal

Mòdul IV

1.- Sabent que “fòbia” significa **por**, dedueix els tecnicismes que tindran els següents significats:

- por a les altures:
- por als llocs tancats
- por a parlar en públic
- por a l'aigua
- por a l'estrany, a l'estranger
- por a un país o un poble concret (anglès, germànic, eslau, hispà...)
- por a tenir por
- por als objectes calents o tebis

Aquest terme “fòbia”, ens pot servir com a exemple de formació de multitud de tecnicismes que tenen en comú la idea de “temor, por”. Intenta deduir el significat d'alguna de les següents paraules:

antofòbia	entomofòbia	homofòbia	melofòbia
aurofòbia	equinofòbia	hoplofòbia	menofòbia
bibliofòbia	ergofòbia	higrofòbia	sifilofòbia
cancerofòbia	erotofòbia	hipnofòbia	toxicofòbia
coprofòbia	gerontofòbia	iatrofòbia	
cromofòbia	gimnofòbia	ictiofòbia	
dendrofòbia	ginecofòbia	keraunofòbia	
dipsofòbia	heliofòbia	leucofòbia	
dromofòbia	helmintofòbia	megalofòbia	
eleuterofòbia	hemofòbia	melissofòbia	
emetofòbia	herpetofòbia	melanofòbia	

Mòdul V

democràcia – gerontocràcia – oligocràcia – plutocràcia – ginecocràcia –acràcia - teocràcia - aristocràcia

1.- Què significa – **cràcia**?

2.- A partir del significat de les següents paraules d'origen grec, defineix els termes anteriors:

demo: poble	democràcia:
geronto: ancià	gerontocràcia
oligo: poc	oligocràcia:
pluto: ric	plutocràcia
gineco: dona	ginecocràcia
a-: sense, absència de	acràcia
teo: déu	teocràcia
aristo: noble, millor	aristocràcia

3.- Dedueix el significat d'altres formes de govern o poder:

- **tecnocràcia:**
- **burocràcia**
- **mesocràcia**
- **meritocràcia**
- **pantocràtor**

Mòdul VI

1.-Relaciona les següents formes de matrimoni amb la seva definició:

- amb una sola persona	- poligínia
- amb dues persones	- bigàmia
- amb més de dues persones	- endogàmia
- amb persones del mateix clan o família	- poliandria
- amb persones alienes al clan o família	- exogàmia
- amb més d'un home	- monogàmia
- amb més d'una dona	- poligàmia

Mòdul VII

Completa les següents definicions a partir del significat dels seus components:

1- arqueologia:

- **arque- arqueo- arzo-:** origen, antic
- **logía:** estudi

2- paleontologia:

- **paleo:** antic
- **onto:** ser, ser viu

3- etnologia:

- **etno:** raça

4- cronologia

- **crono:** temps

5- paleozoic:

- **paleo:**
- **zoo:** animal
- **ico:** **relatiu** a, relacionat amb

6-paleolític:

- **lito:** pedra

7- neolític:

- **neo:** nou

8- monolit:

- **mono:** un sol

9- autonomia:

- **auto:** un mateix
- **nomo:** llei, legislació

10- necrolatria:

- **necro:** cadàver, mort
- **latria:** adoració, veneració

11- zoolatria:

12- iconolatria:

- **icona:** imatge, figura

13-necromància

- **mancia**: endevinació

14- quiromància:

- **quiro**: ma

15- anarquia:

- **a / an-**: sense, absència de

- **arquia**: govern, principi d'autoritat

16- sinarquia:

- **sense**: unió, col·laboració, companyia

17- oligarquia:

- **oligo**: poc, escàs (en quantitat o en nombre)

18- monarquia

19- política:

- **polis**: ciutat-estat, ciutat, societat de persones

20-metròpoli:

- **metro**: mare

21: dipsomania:

- **dipsa**: set, desig de beure

- **mania**: bogeria, afecció malaltissa

Mòdul VIII

Repasa la llista inicial de paraules e intenta donar la definició etimològica

- **acrofòbia**: por a las altures

- **agorafòbia**: por als espais oberts

- **anarquia**: sense govern, absència de govern

- **anglofòbia**

LA FAMÍLIA

1.- Dedueix el significat i paraules derivades dels següents termes llatins que indiquen parentesc

- **pater (patrem):**
- **mater (matrem):**
- **filius, filia:**
- **frater (fratrem):**
- **nepos (nepotem):**
- **vir, viri:**
- **mulier (mulierem)**
- **coniux (coniugem):**
- **soror:**
- **avum, aviam:**

2.- Completa les frases següents amb una paraula derivada dels mots anteriors:

- El president de la companyia va ser acusat de
- En aquell monestirMaria era qui cantava millor.
- “Libertat, igualtat i” és el lema de la Revolució francesa.
- No són incompatibles delicadesa i
- La casa Kodak té previst inaugurar una seu a Tarragona.
- Amb l' ADN es pot confirmar la d'un home.
- Els nens molt petits desperten l'instint

LES ETAPES DE LA VIDA

Fixa't en els següents mots llatins:

- **parvum:**
- **infantiam:**
- **adolescentiam:**
- **iuventutem:**
- **senectutem:**
- **veterem**

1.-**Infància** vol dir “no = in” “parlar = fari”; és l’etapa en què el nen encara no pot parlar. Però també pot designar cada fill del, nascut després del primer, el

2.- **Jr. i Sr.** són abreviatures de i També poden designar els esportistes segons la seva edat:

- entre disset i vint-i-un anys:

- més de vint-i-un anys:

3.- “*El conde Lucanor*” és obra de l’.....Don Juan Manuel

4.- Hi és l’Albert a casa?

- Qui, pare o fill?

- Demano per l’Albert

- Ara aviso el fill.

LA CIUTAT

ciutat: *civitas - civitatis, urbs – urbis, polis*

poble: *populus, ethnos*

1.- Busca derivats de les paraules gregues i llatines que signifiquen ciutat o poble

ciutat:

poble:

2.- Expressions llatines

“**Urbi et orbi**”

“**Vox populi**”

3.- ¿Què és actualment un mausoleu? Mausol va ser un rei de Cària, a qui la seva esposa va dedicar un túmul, considerat una de les de l’antiguitat. ¿Recordes les altres?

4.- De les filles de Zeus i Mnemosine, les nou, deriven dos noms relacionats amb l’art i la ciència: i

LA POLÍTICA

Política és una paraula derivada del grec **polis**. Al llarg de la història hi ha hagut diverses formes de governar , i en moltes formes de governar trobem dues paraules gregues:

- **kratos (-cràcia)**

- **arché (-arquia)**

1.- Completa el següent quadre:

Tipus de govern	Qui governa?
aristocràcia	
	El poble
	Els rics
tecnocràcia	
burocràcia	
talassocràcia	
	No hi ha govern
	Una sola persona
ginecocràcia	
	Els vells
teocràcia	
	Poques persones

2.- A qui s'atribueix l'adjectiu: "pantocràtor", i per què?

3.- A la vida pública romana trobem espais públics com el fòrum, la palestra, o la tribuna. Completa les següents frases:

- L'orador va pujar a la amb molta seguretat.
- Els advocats discutien sobre la causa al
- Va, surt a la i demostra el teu art poètic

4.- Hi ha altres termes relacionats amb la política i alguns tenen una etimologia curiosa; construeix oracions amb aquestes paraules, o altres de la mateixa arrel:

- .- despotisme
- .- demagògia
- .- contuberni
- .- república
- .- consens
- .- candidat
- .- senat
- .- Kaiser

L'ART

1.- Són freqüents les figures mitològiques com a motius decoratius: recordem les més habituals procedents de la mitologia grega:

1- amazona	- ésser amb un sol ull al front
2- harpia	- dona caçadora
3- nike	- ocell amb cap de dona i urpes terribles
4- centaure	- cos de lleó i tors de dona
5- cariàtide	- cap i tors de dona i cos d'au (o peix)
6- ciclop	- meitat home, meitat cavall
7- esfinx	- escut rodó amb el cap de gorgona
8- quimera	- serp de set (o nou caps)
9- hidra	- escultura femenina que serveix com a columna
10- sirena	- home amb potes de cabra i cua de cavall
11- sàtir	- cos de lleó amb parts de cabra i de serp
12- atlant	- victòria alada
13- ègida	- escultura masculina que fa de columna

2.- On es conserven les pintures?,

- .- i les escultures?
- .- i els llibres?

Recorda que el sufix **-teca** significa "lloc on es col·loca alguna cosa". Busca altres paraules amb aquest sufix:

PSICOLOGIA

La psicologia, del grec **psyché**, "ànima", i **logos**, "estudi", és la ciència que estudia els fets anímics de l'ànima i la ment. Veurem ara algunes paraules relacionades amb l'activitat psíquica:

- psicoanàlisi: el creador és Sigmund Freud, i en aquest sistema d'exploració i interpretació de les parts inconscients de la personalitat humana, tenen gran importància el simbolisme oníric i els records i vivències de la primera infància.
- Psicosi
- Psicossomàtic
- Psicoteràpia
- Amnèsia
- Hipnosi
- Complex d'Èdip
- Complex d'Electra
- Narcisisme
- Esquizofrènia
- Ètica / Moral